

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2009

Utgiven i Helsingfors den 4 juni 2009

Nr 373—380

INNEHÅLL

Nr		Sidan
373	Lag om ändring av 22 kap. i strafflagen	3389
374	Lag om ändring av 13 § i lagen om avbrytande av havandeskap	3392
375	Lag om ändring av lagen om medicinsk forskning	3393
376	Lag om ändring av lagen om assisterad befruktning	3394
377	Lag om ändring av lagen om privat hälso- och sjukvård	3396
378	Statsrådets förordning om ändring av 7 § i statsrådets förordning om användningsplan i landskapet Åland för frekvensområden i televisions- och radioverksamhet samt i televerksamhet som är beroende av koncession	3401
379	Statsrådets förordning om upphävande av 2 och 3 § i folkhälsoförordningen	3402
380	Statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga	3403

Nr 373

Lag

om ändring av 22 kap. i strafflagen

Given i Helsingfors den 29 maj 2009

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 22 kap., sådant det lyder jämte ändringar, som följer:

22 kap.

Om kränkning av foster, embryo och genom

1 §

Olagligt avbrytande av havandeskap

Den som utan sådant tillstånd som krävs i lagen om avbrytande av havandeskap (239/1970) eller annars obehörigen avbryter en annans havandeskap, ska för *olagligt avbrytande av havandeskap* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

En kvinna vars havandeskap avbryts genom den gärning som avses i 1 eller 2 mom.

bestraffas inte som gärningsman eller för medverkan till olagligt avbrytande av havandeskap eller för försök till gärningen. Kvinnan kan dock dömas till straff för ett sådant brott som avses i 13 § i lagen om avbrytande av havandeskap.

2 §

Grovt olagligt avbrytande av havandeskap

Om vid olagligt avbrytande av havandeskap

1) orsakas allvarlig fara för kvinnans liv eller hälsa, eller

2) brottet begås mot kvinnans vilja, och brottet även bedömt som en helhet är

grovt, ska gärningsmannen för *grovt olagligt avbrytande av havandeskap* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

Försök är straffbart.

3 §

Olagligt ingrepp i embryo

Den som bedriver

1) forskning som gäller embryo utan ett sådant tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården som avses i 11 § 1 mom. i lagen om medicinsk forskning (488/1999), nedan *forskningslagen*, eller utan ett sådant skriftligt samtycke av dem som donerat könscellerna eller kvinnan som avses i 12 § i forskningslagen eller forskning som gäller foster utan ett sådant skriftligt samtycke av den gravida kvinnan som avses i 14 § i forskningslagen,

2) forskning som gäller embryo i strid med begränsningarna enligt 11 § 2 mom. och 13 § 3 mom. i forskningslagen eller vidtar annan åtgärd som innebär ingrepp i embryo i strid med de förbud som avses i 13 § 1 och 2 mom. i forskningslagen, eller

3) forskning som gäller embryo eller könsceller i strid med det förbud som avses i 15 § i forskningslagen,

ska för *olagligt ingrepp i embryo* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

4 §

Olagligt ingrepp i genom

Den som bedriver forskning som innebär ett ingrepp i en människas, ett mänskligt embryos eller ett fosters integritet och vars syfte är att göra det möjligt att

1) kлона en människa,

2) framställa en människa genom att förena embryo, eller

3) framställa en människa genom att förena mänskliga könsceller och arvsfaktorer från djur,

ska för *olagligt ingrepp i genom* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

5 §

Olaglig användning av könsceller

Den som

1) vid assisterad befruktning använder könsceller eller embryon i strid med de allmänna begränsningarna enligt 4 § 1 mom. i lagen om assisterad befruktning (1237/2006),

2) påverkar eller försöker påverka egenkaperna hos barnet genom att välja ut könsceller eller embryon eller på annat sätt i strid med 5 § i lagen om assisterad befruktning,

3) utan ett sådant samtycke av donatorn som avses i 16 eller 20 § i lagen om assisterad befruktning för assisterad befruktning tar emot, lagrar eller använder könsceller eller embryon,

4) lagrar könsceller eller embryon eller utför assisterad befruktning utan ett sådant tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården som avses i 24 § i lagen om assisterad befruktning eller i strid med den tidsgräns som anges i 6 § 3 mom. i lagen om assisterad befruktning, eller

5) utför assisterad befruktning utan ett sådant skriftligt tillstånd av den som får behandling som avses i 8 § 1 punkten i lagen om assisterad befruktning eller i strid med 4 punkten i den nämnda paragrafen efter det att den som gett sitt samtycke till assisterad befruktning har återkallat samtycket eller avlidit,

ska för *olaglig användning av könsceller* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

6 §

Kränkning av ett barns identitet

Den som underlåter att iaktta

1) det som i 12 § 2 eller 3 mom. eller 14 § i lagen om assisterad befruktning föreskrivs om användning, innehållet i, anteckning av eller underrättelse om donatorskoden,

2) det som i 18 § i lagen om assisterad befruktning föreskrivs om anmälan till donationsregistret, eller

3) det som i 10 § 2 mom., 28 eller 30 § i lagen om assisterad befruktning föreskrivs om utlämnande, överföring, deponering eller förvaring av uppgifter och handlingar,

på ett sådant sätt att gärningen är ägnad att äventyra barnets rätt att få reda på sitt ursprung, ska för *kränkning av ett barns identitet* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Helsingfors den 29 maj 2009

Republikens President
TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*

Nr 374

L a g

om ändring av 13 § i lagen om avbrytande av havandeskap

Given i Helsingfors den 29 maj 2009

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 mars 1970 om avbrytande av havandeskap (239/1970) 13 § som
följer:

13 §
Den som uppsåtligen avbryter havandeskap i strid med bestämmelserna i 1, 2, 5, 5 a eller 6—9 § eller gör ett försök till detta ska, om inte gärningen utgör brott enligt 22 kap. 1

eller 2 § i strafflagen, för *brott mot bestämmelserna i lagen om avbrytande av havandeskap* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Helsingfors den 29 maj 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*

Nr 375

L a g**om ändring av lagen om medicinsk forskning**

Given i Helsingfors den 29 maj 2009

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 9 april 1999 om medicinsk forskning (488/1999) 25 och 26 § samt
ändras 27 och 28 §, av dem 27 § sådan den lyder i lag 295/2004, som följer:

27 §

Brott mot lagen om medicinsk forskning

Den som uppsåtligen bedriver medicinsk forskning

1) utan ett sådant samtycke som avses i 6—8 §,

2) i strid med 3 § utan positivt utlåtande av den etiska kommittén,

3) i strid med någon annan i 5—10 § föreskriven förutsättning än den som avses i 1 punkten, eller

4) utan att vid forskningen iaktta det som föreskrivs i 10 b, 10 c och 10 e—10 g §,

ska för *brott mot lagen om medicinsk forskning* dömas till böter.

28 §

Hänvisning till strafflagen

För olagligt ingrepp i embryo ska dömas till straff enligt 22 kap. 3 § i strafflagen (39/1889) och för olagligt ingrepp i genom enligt 22 kap. 4 § i strafflagen. För brott mot den tystnadsplikt som föreskrivs i 23 § i denna lag ska dömas till straff enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Helsingfors den 29 maj 2009

Republikens President**TARJA HALONEN**Justitieminister *Tuija Brax*

Nr 376

L a g**om ändring av lagen om assisterad befruktning**

Given i Helsingfors den 29 maj 2009

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 december 2006 om assisterad befruktning (1237/2006) 32—34 §
 och
ändras 6 § 3 mom. samt 35 och 36 § som följer:

6 §

Förintande av könsceller och embryon

Donerade könsceller eller embryon ska förintas utan dröjsmål, om det i samband med en hälsokontroll eller på något annat sätt framgår att de inte kan användas för assisterad befruktning eller om donatorn i enlighet med 16 § 3 mom. har återkallat sitt samtycke till att de används för assisterad befruktning. Donerade könsceller och embryon ska förintas senast femton år efter det att donationen mottogs.

2) det finns grundad anledning att anta att graviditeten på grund av kvinnans ålder eller hälsotillstånd kan medföra betydande fara för kvinnans eller barnets hälsa,

3) det är uppenbart att barnet inte kan tryggas en balanserad uppväxt, eller

4) det finns grundad anledning att anta att barnet kommer att ges bort som adoptivbarn, ska för *förseelse mot bestämmelserna om assisterad befruktning* dömas till böter.

För *förseelse mot bestämmelserna om assisterad befruktning* döms också den som uppsåtligen i strid med bestämmelserna i 21 § utlovar eller betalar arvode eller ersättning för donation av könsceller eller embryon.

36 §

Hänvisning till strafflagen

För olaglig användning av könsceller ska dömas till straff enligt 22 kap. 5 § i strafflagen (39/1889) och för kränkning av ett barns identitet enligt 22 kap. 6 § i strafflagen. För brott mot den tystnadsplikt som föreskrivs i 29 § i denna lag ska dömas till straff enligt 38

35 §

Förseelse mot bestämmelserna om assisterad befruktning

Den som uppsåtligen utför assisterad befruktning trots att

1) den ena parten i ett par som får befruktning är gift med en tredje person,

kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

_____ Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Helsingfors den 29 maj 2009

Republikens President
TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*

Lag**om ändring av lagen om privat hälso- och sjukvård**

Given i Helsingfors den 29 maj 2009

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 februari 1990 om privat hälso- och sjukvård (152/1990) 4 § 1 mom., 5 § 1 mom., 6 § 1 mom., 8 och 9 §, 10 § 1 mom., 13 § 3 och 4 mom., 14, 14 a—14 c och 16 §, 17 § 1 mom. samt 20, 22, 22 a och 25 §,
 av dem 4 § 1 mom., 8 §, 10 § 1 mom. samt 14 a—14 c och 16 § sådana de lyder i lag 689/2005, 13 § 3 och 4 mom., 17 § 1 mom. samt 20 och 22 a § sådana de lyder i lag 1258/2005 och 25 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 725/2005, samt
fogas till lagen en ny 2 a § som följer:

2 a §

Tillståndsmyndigheter

Tillståndsmyndigheter enligt denna lag är länsstyrelserna samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Bestämmelser om fördelningen av behörighet mellan tillståndsmyndigheterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Tillstånd

En serviceproducent ska ha beviljats tillstånd av tillståndsmyndigheten för att få tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster. Av tillståndet ska serviceproducentens servicebransch enligt 2 § framgå. Tillståndet kan förenas med villkor som är nödvändiga för att trygga patientsäkerheten och avser mängden tjänster, de anställda, lokaliteterna, anordningarna och tillbehören samt arbetsmetoderna.

5 §

Ansvarig föreståndare

En serviceproducent ska ha en av tillståndsmyndigheten godkänd föreståndare

som ansvarar för hälso- och sjukvårdstjänsterna.

6 §

Den ansvariga föreståndarens uppgifter

Den ansvariga föreståndaren ska svara för att verksamheten i samband med tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster uppfyller kraven enligt denna lag eller de bestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av den. Då serviceproducenten bedriver verksamhet vid flera än ett verksamhetsställe ska den ansvariga föreståndaren för säkerställande av verksamhetens kvalitet utarbeta en plan för egenkontroll som omfattar hela den verksamhet som serviceproducenten bedriver. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan meddela föreskrifter om innehållet i och utarbetandet av planen för egenkontroll.

8 §

Serviceproducentens startanmälan

Serviceproducenten ska göra en skriftlig anmälan om verksamheten till tillståndsmyndigheten innan verksamheten inleds. Till an-

målan ska inspektionsberättelsen eller av särskilda skäl någon annan tillräcklig utredning fogas samt en sådan plan för egenkontroll som avses i 6 §. Närmare bestämmelser om anmälan utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Ändrings- och upphörsanmälan

Om en serviceproducent lägger om sina hälso- och sjukvårdstjänster eller upphör att tillhandahålla dem, ska serviceproducenten skriftligen anmäla detta till tillståndsmyndigheten.

Med anledning av en anmälan om omläggning av verksamheten kan tillståndsmyndigheten av särskilda skäl förplikta serviceproducenten att ansöka om nytt tillstånd.

10 §

Verksamhetsberättelser

Serviceproducenterna och de självständiga yrkesutövarna ska årligen lämna tillståndsmyndigheten en verksamhetsberättelse. I berättelsen ska det ges upplysningar om verksamheten med hälso- och sjukvårdstjänster samt anges vilka ändringar som har skett i fråga om personalen, lokaliteterna och verksamheten.

13 §

Ledning och tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, som lyder under social- och hälsovårdsministeriet, leder länsstyrelsernas verksamhet i syfte att förenhetliga deras verksamhetsprinciper, förfaringssätt och beslutspraxis vid ledningen av och tillsynen över den privata hälso- och sjukvården samt vid tillståndsförfarandena. Dessutom leder och övervakar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården den privata hälso- och sjukvården i synnerhet när det är fråga om

1) principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden,

2) ärenden som gäller flera län eller hela landet,

3) ärenden som har samband med övervakningsärenden som behandlas vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som gäller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, samt

4) ärenden som länsstyrelsen är jävig att behandla.

Bestämmelser om en närmare arbetsfördelning mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och länsstyrelserna vid ledningen och tillsynen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

14 §

Behörig länsstyrelse

Ärenden som hör till länsstyrelsen enligt denna lag eller med stöd av den handläggs av länsstyrelsen i det län inom vilket verksamheten bedrivs.

14 a §

Register över tillhandahållare av privat service

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och länsstyrelserna ska för handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden som avses i denna lag samt för övervakning och statistikföring av verksamheten tillsammans driva ett riksomfattande informationssystem (*register över tillhandahållare av privat service*). I informationssystemet ingår som separata delar ett register över privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster och över självständiga yrkesutövare samt ett register över privata socialserviceproducenter som det föreskrivs om i lagen om tillsyn över privat socialservice (603/1996). Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för informationssystemets funktion.

Tillståndsmyndigheterna för in de uppgifter som avses i 4 § 3 mom. i registret över tillhandahållare av privat service. Tillståndsmyndigheterna ska dessutom föra in följande uppgifter i registret:

1) uppgifter om förändringar i verksamheten,

2) uppgifter om överträdelser av denna lag och av bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den och om de påföljder som tillsynsmyndigheten beslutat om, uppgifter om tillsynsmyndighetens inspektioner och resultaten av dessa samt övriga uppgifter som behövs för övervakningen, samt

3) övriga uppgifter som behövs för handläggning och statistikföring av tillstånds- och anmälningsärenden och som inte innehåller uppgifter som avses i 11 § i personuppgiftslagen (523/1999).

Länsstyrelserna för i registret in de uppgifter som avses i 9 a § 2 mom. och som gäller självständiga yrkesutövare. Tillståndsmyndigheterna ska dessutom föra in följande uppgifter i registret:

1) uppgifter om förändringar i verksamheten,

2) uppgifter om verksamhetens omfattning,

3) uppgifter om överträdelser av denna lag och av bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den och om de påföljder som tillsynsmyndigheten beslutat om, uppgifter om tillsynsmyndighetens inspektioner och resultaten av dessa samt övriga uppgifter som behövs för övervakningen, samt

4) övriga uppgifter som behövs för handläggning och statistikföring av anmälningsärenden och som inte innehåller uppgifter som avses i 11 § i personuppgiftslagen.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är registeransvarig. Tillstånds- och tillsynsverket och länsstyrelserna får använda registeruppgifter i den omfattning deras uppgifter kräver det. Länsstyrelsen ansvarar för uppgifter som den fört in i registret och för att den lämnat ut uppgifter inom sin behörighet i enlighet med lagen. Förutom denna lag ska också personuppgiftslagen tillämpas på behandlingen av personuppgifter. Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter som ska införas i registret med stöd av 2 och 3 mom.

Uppgifterna om självständiga yrkesutövare samt uppgifterna om dem som avses i 4 § 3

mom. 4, 5 och 8 punkten avförs ur registret fem år efter det att den som antecknats i registret har upphört med sin verksamhet som självständig yrkesutövare, ansvarig föreståndare, patientombudsman eller som den som ansvarar för registerföringen.

14 b §

Utlämnande av uppgifter ur registret över tillhandahållare av privat service samt uppgifternas offentlighet

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om användningen av uppgifter får Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och länsstyrelserna, utöver vad som föreskrivs på något annat ställe i lagstiftningen, med hjälp av teknisk anslutning ur registret över tillhandahållare av privat service

1) till Folkpensionsanstalten lämna ut de uppgifter om privata serviceproducenter och självständiga yrkesutövare inom hälso- och sjukvården som behövs vid beviljandet av sjukförsäkrings-, pensions- och handikappförmåner samt uppgifter ur i 10 § avsedda verksamhetsberättelser för fastställande av taxor för sjukförsäkringsersättningen och utvecklande av ersättningssystemet, samt

2) till Institutet för hälsa och välfärd lämna ut sådana uppgifter om serviceproducenter med tillstånd enligt 4 § och självständiga yrkesutövare som gjort anmälan enligt 9 a § samt om i 10 § avsedda verksamhetsberättelser som behövs för statistikändamål.

Innan en teknisk anslutning öppnas ska den myndighet som ber om uppgifter lägga fram en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får dessutom när det gäller tillhandahållare av privata hälso- och sjukvårdstjänster ur registret över privata serviceproducenter i ett allmänt datanät publicera och lämna ut namn eller firma och servicebransch samt alla verksamhetsenheters och verksamhetsställens adresser och andra kontaktuppgifter. För andra än självständiga yrkesutövare får det i ett allmänt datanät också finnas andra offentliga uppgifter om företagsverksamheten. En självständig yrkesutövare

får dock förbjuda publicering av sin adress och sina övriga kontaktuppgifter.

På utlämnande av offentliga personuppgifter som inte sker i ett allmänt datanät tillämpas 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). När serviceproducenter eller självständiga yrkesutövare meddelat att de upphör med verksamheten, får uppgifter om dem publiceras och lämnas ut i ett allmänt datanät i högst 12 månader från det att tillståndsmyndigheten har tagit emot meddelandet.

14 c §

Avgifter

Ett tillstånd att producera tjänster och registreringen av en i 9 a § avsedd anmälan är avgiftsbelagda. Dessutom kan det tas ut en årsavgift hos serviceproducenterna. Med beaktande av vad som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och med stöd av den utfärdas det genom förordning av finansministeriet närmare bestämmelser om avgifterna för länsstyrelsernas prestationer och genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet närmare bestämmelser om avgifterna för prestationer som tillhandahålls av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Tillståndsmyndigheten kan meddela närmare föreskrifter om betalningen av avgifterna.

Av årsavgifterna enligt 1 mom. ska länsstyrelserna betala Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården en andel som täcker kostnaderna för att föra registret över tillhandahållare av privat service. Närmare bestämmelser om den andel som ska betalas till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utfärdas genom förordning av finansministeriet.

16 §

Rätt att få upplysningar

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och länsstyrelserna har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av serviceproducenter och självständiga yrkesutövare avgiftsfritt få de upplysningar och

utredningar som de behöver för att kunna fullgöra sina lagstadgade uppgifter.

17 §

Inspektionsrätt

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och länsstyrelsen kan inspektera en serviceproducents och en självständig yrkesutövares verksamhet enligt denna lag samt de verksamhetsenheter och lokaler som används vid ordnandet av verksamheten när det finns grundad anledning att förrätta en inspektion. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan dessutom av grundad anledning ålägga länsstyrelsen att förrätta en inspektion. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan.

20 §

Föreskrifter och tvångsmedel

Upptäcks det brister eller andra missförhållanden som äventyrar patientsäkerheten i tillhandahållandet eller genomförandet av hälso- och sjukvårdstjänster eller strider verksamheten i övrigt mot denna lag, kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller länsstyrelsen meddela föreskrifter om hur de ska avhjälpas. När föreskrifter meddelas ska det utsättas en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas. Om patientsäkerheten så kräver kan det bestämmas att verksamheten ska avbrytas eller användningen av en verksamhetsenhet eller en del av den eller av en anordning förbjudas omedelbart.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller länsstyrelsen kan vid vite eller vid äventyr att verksamheten avbryts eller att användningen av en verksamhetsenhet eller en del av den eller av en anordning förbjuds, förplikta serviceproducenten eller den självständiga yrkesutövaren att iaktta föreskrifter som avses i 1 mom.

Beslut som fattats av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller av länsstyrelsen om avbrytande av verksamheten eller om förbud mot användningen av

en verksamhetsenhet eller en del av den eller av en anordning ska iakttas även om ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Vad som bestäms i denna paragraf gäller inte verksamhet som avses i läkemedelslagen (395/1987) eller i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (1505/1994) och som övervakas av Läkemedelsverket. Har Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller länsstyrelsen i sin övervakning upptäckt brister eller andra missförhållanden i läkemedelsförsörjningen eller i produkter eller utrustning för hälso- och sjukvården, ska Läkemedelsverket underrättas om dessa.

22 §

Återkallande av tillstånd

Tillståndsmyndigheten kan återkalla ett tillstånd att tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster, om en grov överträdelse av denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som meddelas med stöd av den har skett i serviceproducents verksamhet.

22 a §

Anmärkning och påpekande

Om det vid ledningen av eller tillsynen över privat hälso- och sjukvård konstateras att en serviceproducent vid ordnandet eller genomförandet av verksamhet enligt denna lag har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet, och ärendet inte föranleder andra åtgärder, kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller länsstyrelsen ge serviceproducenten eller dennes ansvariga föreståndare en anmärkning för framtiden eller påpeka för dem att verk-

samheten ska ordnas på behörigt sätt och att god förvaltningssed ska iakttas.

I en anmärkning eller ett påpekande som gjorts av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller länsstyrelsen enligt denna paragraf får ändring inte sökas genom besvär.

25 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i ett beslut som avses i 9 § 2 mom. får inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2009.

De tillståndsansökningar som var anhängiga när denna lag trädde i kraft handläggs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande. De länspecifika tillstånd som har beviljats före lagens ikraftträdande förblir i kraft som länspecifika. En serviceproducent som bedriver verksamhet inom flera län kan emellertid hos tillståndsmyndigheten ansöka om att de särskilda länspecifika tillstånden ska ersättas med ett enda tillstånd. Om de villkor som föreskrivs i denna lag för ersättande av länspecifika tillstånd med ett nytt tillstånd är uppfyllda, ska tillståndsmyndigheten utfärda ett nytt tillstånd som ersätter de tidigare separata tillstånden.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 29 maj 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Paula Risikko*

Nr 378

Statsrådets förordning**om ändring av 7 § i statsrådets förordning om användningsplan i landskapet Åland för frekvensområden i televisions- och radioverksamhet samt i televerksamhet som är beroende av koncession**

Given i Helsingfors den 28 maj 2009

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från kommunikationsministeriet, fogas till 7 § i statsrådets förordning av den 19 december 2002 om användningsplan i landskapet Åland för frekvensområden i televisions- och radioverksamhet samt i televerksamhet som är beroende av koncession (1158/2002) ett nytt 3 mom. som följer:

7 §

Tredje generationens mobiltelefon

använda dessa frekvenser i samma utsträckning också för UMTS-mobilteleverksamhet.

Ett teleföretag som har rätt att utöva GSM-mobilteleverksamhet på frekvensområdena 880–915 MHz och 925–960 MHz samt 1710–1785 MHz och 1805–1880 MHz kan

-----
Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2009.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Helsingfors den 28 maj 2009

Kommunikationsminister *Suvi Lindén*

Konsultativ tjänsteman Maaret Suomi

Nr 379

**Statsrådets förordning
om upphävande av 2 och 3 § i folkhälsoförordningen**

Given i Helsingfors den 28 maj 2009

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från social- och hälsovårdsministeriet, föreskrivs:

1 §
Genom denna förordning upphävs i folkhälsoförordningen av den 21 augusti 1992 (802/1992) 2 och 3 §, av dem den sistnämnda sådan den lyder i förordning 692/2007.

2 §
Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2009.

Helsingfors den 28 maj 2009

Omsorgsminister *Paula Risikko*

Medicinalrådet Merja Saarinen

Nr 380

Statsrådets förordning**om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga**

Given i Helsingfors den 28 maj 2009

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från social- och hälsovårdsministeriet, föreskrivs med stöd av 14 § 1 mom. 1, 4, 5 och 6 punkten i folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/1972), sådana de lyder, 14 § 1 mom. 1 och 4 punkten i lag 928/2005 samt 5 och 6 punkten i lag 626/2007:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syftet med förordningen

Syftet med denna förordning är att säkerställa att hälsorådgivningen och hälsoundersökningarna för kvinnor och familjer som väntar barn och för barn under skolåldern, för elever och deras familjer samt för studerande är planmässiga, uppvisar en enhetlig nivå och tar hänsyn till individens och befolkningens behov i den kommunala hälso- och sjukvården.

2 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på i 14 § i folkhälsolagen (66/1972) avsedda rådgivningsbyråttjänster för gravida kvinnor och familjer som väntar barn samt för barn under skolåldern och deras familjer, på tjänster som gäller skol- och studerandehälsovård samt på förebyggande mun- och tandvård för barn och unga.

3 §

Studerande berättigade till studerandehälsovård

I 14 § 1 mom. 6 punkten i folkhälsolagen avsedda läroanstalter, för vars studerande kommunen ska ordna studerandehälsovård, är

- 1) läroanstalter enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998),
- 2) läroanstalter enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998),
- 3) läroanstalter enligt gymnasielagen (629/1998),
- 4) läroanstalter enligt 2 § 3 och 5 mom. i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998),
- 5) högskolor enligt yrkeshögskolelagen (351/2003),
- 6) universitet enligt 1 § i universitetslagen (645/1997),
- 7) läroanstalter inom polisbranschen enligt lagen om polisutbildning (68/2005),
- 8) läroanstalter enligt lagen om Brottsåpföljdsområdets utbildningscentral (1316/2006),
- 9) Försvarshögskolan i fråga om studerande som bedriver andra studier än sådana militärvetenskapliga studier och militäryrkesstudier som krävs för en officerstjänst, samt
- 10) räddningsinstitut enligt lagen om

Räddningsinstitutet (607/2006) samt läroanstalter enligt 15 § 2 mom. i räddningslagen (468/2003) som ger yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsbranschen.

Såsom studerande vid en läroanstalt anses en studerande vid en läroanstalt enligt 1 mom. som studerar i en utbildning som enligt lagen om studiestöd (65/1994) berättigar till studiestöd.

Kommunen kan ordna studerandehälsovård även för andra än ovan avsedda studerande.

4 §

Tillhandahållande av tjänster

Den myndighet som ansvarar för folkhälsoarbetet i kommunen ska godkänna enhetliga handlingsprogram för rådgivningsarbetet, skol- och studerandehälsovården samt den förebyggande mun- och tandvården för barn och unga. Handlingsprogrammen ska utarbetas i samarbete med socialväsendet och undervisningsväsendet.

Hälsoundersökningarna och den hälsorådgivning som planeras utifrån dem ska bilda en planmässig helhet så att individen och familjen har möjlighet att delta i dem. När dessa tjänster tillhandahålls ska uppmärksamhet också ägnas åt de miljöer där barn och unga utvecklas. Hälsoundersökningar och hälsorådgivning ska efter behov ordnas på multiprofessionell basis.

De uppföljningsuppgifter om kommuninvånarnas hälsa och välbefinnande som har inhämtats vid hälsoundersökningarna och hälsorådgivningen ska användas vid planeringen av tjänsterna.

2 kap.

Hälsoundersökningarnas innehåll och omfattning

5 §

Hälsoundersökningar

Kommunen ska ordna återkommande hälsoundersökningar för alla som hör till en på

förhand fastslagen ålders- eller årsklass eller annan kategori samt hälsoundersökningar som utgår från individuella behov. En hälsovårdare, barnmorska eller läkare ska försöka utreda behovet av stöd hos dem som inte deltar i de återkommande hälsoundersökningarna. En hälsoundersökning kan göras av en hälsovårdare, barnmorska eller läkare eller av en hälsovårdare eller barnmorska tillsammans med en läkare (*omfattande hälsoundersökning*). En undersökning av munnen kan göras av en tandläkare, munhygienist eller tandskötare.

6 §

Hälsoundersökningarnas innehåll

Vid en hälsoundersökning ska utgående från den undersökta ålder och individuella behov hans eller hennes tillväxt, utveckling och välbefinnande kartläggas med hjälp av intervjuer, kliniska undersökningar och vid behov med andra metoder. Familjens välbefinnande utreds genom en intervju. Den undersökta önskemål och åsikter ska klarläggas och beaktas på det sätt som hans eller hennes utvecklingsnivå förutsätter.

Bedömningen av den undersökta hälsotillstånd och eventuella behov av fortsatta undersökningar, stöd och vård ska göras tillsammans med den undersökta och beroende på den undersökta ålder, också med vårdnadshavarna. Vid behov görs en individuell plan för välbefinnande och hälsa eller revideras en tidigare plan.

7 §

De omfattande hälsoundersökningarnas innehåll

I den omfattande hälsoundersökning som riktar sig till en familj som väntar barn undersöks förutom moderns och fostrets hälsotillstånd också familjens välbefinnande genom en intervju och vid behov med andra metoder.

Den omfattande hälsundersökning som riktar sig till barn under skolåldern och elever innehåller en intervju med vårdnadshavarna och en utredning av hela familjens välbefinnande till den del det är nödvändigt för att vård och stöd ska kunna ordnas. Med vårdnadshavarens skriftliga samtycke kan den omfattande hälsundersökningen inbegripa dagvårds- och förskoleundervisningspersonalens bedömning av hur ett barn under skolåldern klarar sig i dagvården och lärarens bedömning av hur en elev klarar sig i skolan till den del det är nödvändigt för att vård och stöd ska kunna ordnas.

En sammanfattning av de omfattande hälsundersökningarna ska användas då elevvården gemensamt bedömer det rådande läget i klassen och skolsamfundet samt behovet av eventuella extra åtgärder. Sammanfattningen får inte innehålla personuppgifter.

8 §

Innehållet i undersökningar av munnen

Undersökningar av munnen ordnas som återkommande undersökningar för hela åldersklassen samt som hälsundersökningar som utgår från individuella behov. Vid undersökningarna utreds munnens hälsa, utveckling och behov av vård och vid behov utarbetas en individuell hälsoplan.

Munhälsan hos en familj som väntar sitt första barn och familjens behov av vård bedöms av en yrkesutbildad person inom mun- och tandvård genom en intervju och vid behov med andra metoder. För barn under skolåldern ordnas undersökningar av munnen som utförs av en munhygienist eller tandskötare och vid behov undersökningar som utförs av en tandläkare. De återkommande undersökningar av munnen som riktar sig till elever består av hälsundersökningar som utförs av en munhygienist och vid behov av en tandläkare, inklusive specialistundersökningar av munnen.

För ett barn som löper särskild risk att insjukna i munsjukdomar ska det ordnas effektiviserad förebyggande mun- och tandvård och individuellt bestämda hälsundersökningar.

9 §

Återkommande hälsundersökningar

Det åligger kommunen att

1) för en familj som väntar barn ordna minst en omfattande hälsundersökning,

2) för ett barn under dess första levnadsår ordna minst nio hälsundersökningar, i vilka det ingår minst en läkarundersökning då barnet är 4—6 veckor gammalt och en läkarundersökning då barnet är 8 månader gammalt samt en omfattande hälsundersökning då barnet är 4 månader gammalt,

3) för ett barn i åldern 1—6 år ordna minst sex hälsundersökningar, i vilka det ingår två omfattande hälsundersökningar, den ena vid 18 månaders och den andra vid 4 års ålder; en av hälsundersökningarna ska omfatta en hälsovårdarens bedömning av munhälsan,

4) för elever ordna en hälsundersökning i varje årskurs; i årskurs ett, fem och åtta ska undersökningen vara omfattande,

5) för studerande som bedriver studier vid en läroanstalt enligt 3 § 1 mom. 1—4 punkten eller inom sådan i 10 punkten avsedd utbildning som inte leder till yrkeshögskoleexamen, under det första studieåret ordna en undersökning som utförs av en hälsovårdare och under det första eller andra studieåret en undersökning som utförs av en läkare, om inte läkarundersökning har gjorts i samband med antagningen av den studerande; en läkarundersökning ska dock alltid ordnas under det första studieåret för studerande som deltar i specialundervisning eller för vilka en utredning av hälsotillståndet och studieförmågan är nödvändig på grund av studieområdet eller det kommande yrket,

6) för studerande som bedriver studier vid en läroanstalt enligt 3 § 1 mom. 5—9 punkten eller inom sådan i 10 punkten avsedd utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen, under det första studieåret ordna en hälsoenkät, som vid behov leder till en hälsundersökning.

I den omfattande hälsundersökning som en elev genomgår i årskurs åtta ska elevens särskilda behov i fråga om yrkesval och fortsatta studier bedömas samt behövliga stödåtgärder planeras.

10 §

Återkommande undersökningar av munnen

Det åligger kommunen att

1) för en familj som väntar sitt första barn ordna minst en bedömning av munhälsan och behovet av vård,

2) för barn under skolåldern ordna en undersökning av munnen när barnet är 1 eller 2 år, när barnet är 3 eller 4 år och när barnet är 5 eller 6 år,

3) för elever ordna en undersökning av munnen i årskurs ett, i årskurs fem och i årskurs åtta,

4) för studerande minst en gång under studietiden ordna en undersökning av munnen, i vilken behovet av munhygienisk rådgivning och mynhygienska tjänster utreds.

11 §

Specialundersökningar i skolhälsovården

Kommunen ska i enlighet med elevens behov ordna följande specialundersökningar för att konstatera elevens hälsotillstånd:

1) syn- eller hörselundersökning som utförs av en specialist samt laboratorie- och röntgenundersökningar och andra motsvarande undersökningar som specialisten ordinerar,

2) undersökning av den mentala hälsan som utförs av en psykiater, och

3) undersökning som utförs av en psykolog.

12 §

En sund och trygg skola och studiemiljö

I syfte att främja elevernas och de studerandes hälsa ska det vart tredje år göras en undersökning av om skolan och studiemiljön är sund och trygg. Undersökningen ska göras i samarbete med läroanstalten och dess elever eller studerande, skol- eller studerandehälsovården, hälsovårdsinspektören, personalens företagshälsovård och arbetarskyddspersonalen samt vid behov med andra sakkunniga. Arbetet för att avhjälpa de brister som konstaterats vid undersökningen ska följas upp årligen.

13 §

Identifiering av behov av särskilt stöd och tillhandahållande av stöd

Hälsorådgivningen och hälsoundersökningarna ska ordnas så att behovet av särskilt stöd hos ett barn under skolåldern, en elev, en studerande eller en familj identifieras i ett så tidigt skede som möjligt, och att det stöd som behövs tillhandahålls utan dröjsmål. Behovet av särskilt stöd ska utredas, om det hos ett barn i skolåldern, en elev, en studerande eller en familj eller i miljön finns faktorer som kan äventyra en sund uppväxt och utveckling.

I syfte att bedöma och tillgodose behovet av särskilt stöd ska det vid behov ordnas extra besök och hembesök. Dessutom ska det utarbetas en plan i samarbete med den som behöver stöd och, beroende på personens ålder, med hans eller hennes familj. Utfallet av planen ska följas och bedömas. I syfte att bedöma och tillgodose behovet av särskilt stöd ska samarbete vid behov också bedrivas mellan olika kommunala aktörer, såsom dagvården, hemservicen, barnskyddet, elev- och studerandevården samt den specialiserade sjukvården och andra aktörer.

3 kap.

Hälsorådgivningens innehåll och omfattning

14 §

Hälsorådgivningens allmänna innehåll

Hälsorådgivning ges utifrån mottagarens individuella behov och utvecklingsstadium. Hälsorådgivningen ska ske i samarbete med individen och familjen så att de kan tillämpa informationen i praktiken och ta ansvar för sin egen hälsa. Hälsorådgivningen ska basera sig på dokumenterad information. Hälsorådgivning kan ges individuellt, i grupp eller för en större gemenskap.

Hälsorådgivningen ska stödja föräldrar i deras föräldraskap och parrelation samt främja familjens sociala stödnätverk. Den ska också bidra till att främja individens och familjens hälsa inklusive mental hälsa samt

psykosociala välbefinnande på åtminstone följande områden:

1) tillväxt samt psykosocial och fysisk utveckling,

2) mänskliga relationer, vila och fritid, mediernas betydelse med tanke på hälsa och säkerhet, ergonomi, näring, motion, viktkontroll, munhälsa samt sexuell hälsa inklusive preventivmedel,

3) förebyggande av våld i nära relationer och parförhållanden, olyckor och användning av alkohol och andra rusmedel,

4) vaccineringar enligt det nationella vaccinationsprogrammet och förebyggande av infektioner,

5) i tillämpliga delar social trygghet och social- och hälsovårdstjänster.

15 §

Hälsorådgivningens utvidgade innehåll

En familj som väntar sitt första barn ska ges multiprofessionellt ordnad familjeträning, som omfattar föräldragrupsverksamhet. Hembesök ska göras hos en familj som väntar sitt första barn eller hos en familj som har fått sitt första barn. Andra hembesök ska ordnas vid behov.

Den hälsorådgivning som riktar sig till en familj som väntar barn ska erbjudas bägge föräldrarna. Den ska ge information om graviditetstiden och de risker som ansluter sig till den, om förlossningen och vården av barnet samt om förändringar i den mentala hälsan som eventuellt hänger samman med graviditeten och förlossningen. Rådgivningen ska bidra till en tidig växelverkan mellan barnet och föräldern samt stödja modern att amma.

Den hälsorådgivning som riktar sig till barn under skolåldern och elever och deras familjer ska stödja barnets utveckling, omsorgen om barnet och barnets fostran samt växelverkan mellan barnet och föräldern. Dessutom ska föräldrarnas välbefinnande, kraftresurser och inbördes växelverkan stödjas.

Den hälsorådgivning som riktar sig till elever och studerande ska stödja och främja deras utveckling mot självständighet, studieformågan, sunda levnadsvanor samt en god

kondition och mental hälsa samt förebygga mobbning. Dessutom ska de studerande ges information om vad som krävs för att utöva ett yrke samt de hälsomässiga riskfaktorer som ansluter sig till arbete och yrke.

16 §

Preventivmedelsrådgivning och annan rådgivning om sexuell hälsa

Rådgivning som stöder den sexuella mognaden och utvecklingen hos barn under skolåldern, elever och studerande ska ingå i hälsorådgivningen och hälsoundersökningarna på ett sätt som motsvarar barnens och ungdomarnas utvecklingsstadium. Preventivmedelsrådgivning och annan rådgivning om sexuell hälsa hör till rådgivningsbyråns samt skol- och studerandehälsovårdens tjänster. Rådgivningen kan också ordnas som en del av andra tjänster.

4 kap.

Tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster för studerande

17 §

Hälso- och sjukvårdstjänster

Studerandehälsovården omfattar förutom hälsoundersökningar och hälsorådgivning enligt 2 och 3 kap. också hälso- och sjukvårdstjänster som bestäms i 14 § 1 mom. 6 punkten i folkhälsolagen (66/1972) såsom

1) tidigt konstaterande, vård och hänvisning till fortsatt vård vid eventuella mentala störningar,

2) tidigt konstaterande, vård och hänvisning till fortsatt vård vid eventuella missbruksproblem,

3) tjänster som främjar sexuell hälsa,

4) mun- och tandvårdstjänster, som omfattar hälsorådgivning, undersökning och vård av mun och tänder enligt individuella behov samt en vårdplan inkluderande egenvård som uppgjorts av en yrkesutbildad person inom mun- och tandvård på basis av en hälsoundersökning.

5 kap.
Särskilda bestämmelser

18 §

Skyldigheter enligt barnskyddslagen

Bestämmelser om skyldighet att göra en anmälan när omständigheterna förutsätter att behovet av barnskydd utreds, åtgärder för att ge akt på och främja barns och unga personers välfärd genom samarbete mellan de kommunala myndigheterna, beaktande av barn i den service som riktar sig till vuxna och uppgörande av en plan för att främja

Helsingfors den 28 maj 2009

Omsorgsminister *Paula Risikko*

barns och unga personers välfärd samt ordna och utveckla barnskyddet finns i barnskyddslagen (417/2007).

19 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2009.

Kommunerna är skyldiga att ordna återkommande hälsoundersökningar enligt 9 och 10 § från och med den 1 januari 2011.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Medicinalråd Merja Saarinen